

Kursguide del II, Kursens mål och nedbrutna mål

Läkarprogrammet, T9

Medicin, avancerad nivå, Diagnostik, behandling och prevention III, 30 högskolepoäng (MC609A)

Mappen Kursguide består av två dokument. Mappen återfinns under rubriken Allmän information på kursen på Blackboard.

- I. Övergripande information inklusive beskrivning av lärandeformer, examinationer, betygsriterier och länk till litteraturlista
- II. Kursmål och de nedbrutna målen

Kursens mål och nedbrutna mål

Kursens innehåll och examination utformas med utgångspunkt i kursens övergripande mål. För att förtydliga vad respektive *kursmål* omfattar har vi utvecklat det vi kallar *nedbrutna mål*

Nedan följer de övergripande kursmålen följt av de nedbrutna målen. I de temaspecifika nedbrutna målen anges vilken SOLO- och Miller taxonominivå som gäller för respektive mål. Vissa övergripande kursmål saknar nedbrutna mål. Alla mål är inte temaspecifika utan kan vara en del av professionell utveckling eller tas även upp under terminens andra teman.

De flesta nedbrutna mål har någon lärandeaktivitet knuten till sig, såsom typfall, inspelade föreläsningar, gruppdiskussioner eller färdighetsträningar. Men målen är inte täckta av dessa aktiviteter, utan det krävs också självstudier, då det alltid är målets taxonomiska nivå som anger djupet på den önskade kunskapen. Några mål kan vara enbart självstudier.

För samtliga sjukdomar/tillstånd inom båda teman skall de nya kunskaperna integreras med tidigare studier inom struktur, funktion, patogenes och patofysiologi. Det är också viktigt att tänka integrativt och differential-diagnostiskt för både symtom och sjukdomstillstånd, i synnerhet vid högre solotaxonomier.

Taxonomier

Läkarprogrammet bygger på en fortlöpande progression under hela utbildningen, där nivån på målen för lärandet gradvis ökar. För att tydliggöra denna progression och för att tydliggöra vilket djup som du som student förväntas nå på varje kurs och delkurs har lärandemålen graderats enligt etablerade klassifikationssystem (taxonomier). För lärandemål som rör kunskap och förståelse används SOLO (Structure of the Observed Learning Outcome) taxonomin, som är en gradering av kunskap från att känna till enstaka fakta om ett ämnesområde till att ha en fördjupad kunskap, kunna integrera och kritiskt granska kunskap och överföra principer till nya sammanhang. För lärandemål som rör färdighet och förmåga används klassifikation enligt Miller (Millers pyramid), som graderar praktisk

förmåga från att känna till och veta hur och varför man gör något till att självständigt kunna utföra. Notera att de taxonomiska nivåerna inte är ett mått på omfattningen, utan på kunskapsdjup.

Varje kursens mål i kursplanen har en nivågradering, och för varje nedbrutet mål som hör till respektive kursmål anges i de flesta fall samma nivå. I vissa fall kan enskilda nedbrutna mål ha en lägre nivå, vilket betyder att just detta nedbrutna mål inte examineras på samma djup, utan kan läras in mer översiktligt.

Nedan följer en kort beskrivning av de respektive nivåerna, hur de kan benämnas och vad Du som student förväntas kunna göra på respektive nivå.

SOLO (S2-S5)

S2. Enkla kunskaper

Som student förväntas Du på denna nivå som exempel kunna visa att Du kan nämna eller känna igen en term, ett begrepp, beskriva vad det står för, räkna upp faktorer, ringa in ett fenomen så att missförstånd inte kan uppstå, exempelvis definiera ett sjukdomstillstånd. Denna nivå beskrivs med verb som att kunna "känna till", "visa kännedom om", "definiera", eller "identifiera".

S3. Flerfaldiga/sammansatta kunskaper

Som student förväntas Du som exempel att kunna beskriva samband, att kunna använda termer, orsaker eller faktorer inom ett område på ett sammanhängande sätt. Denna nivå beskrivs med verb som att kunna "redogöra för", att kunna "beskriva".

S4. Relaterad kunskap

Som student förväntas Du kunna integrera fakta så att de bildar ett meningsfullt sammanhang, att kunna reda ut ett sammanhang genom att koppla ihop orsaker och följder, att kunna jämföra fenomen och lyfta fram väsentliga likheter och skillnader. Denna nivå beskrivs med verb som till exempel att kunna "förklara" och att "jämföra".

S5. Överförbar/utvidgad kunskap

Som student förväntas Du kunna sätta in centrala fakta i vidare och djupare sammanhang, att kunna generalisera och överföra principer till andra sammanhang, att kunna diskutera nya fenomen utifrån tidigare kunskaper. Denna nivå beskrivs med verb som att kunna "diskutera", "analysera", "kritiskt granska", "bedöma" mm.

Miller (M1-M4)

Millers pyramid används för nivåbestämning av färdigheter och förmågor, exempelvis klinisk praktisk kompetens. De lägsta nivåerna av Millers pyramid motsvarar den kunskapsmässiga bakgrunden till de kliniska färdigheterna och kan även uttryckas med SOLO-taxonomi

M1. (Veta om/Känna till)

Som student förväntas Du på denna nivå kunna visa att Du känner till en metod eller teknik, och kan definiera den så att missförstånd inte kan uppstå.

Aktiva verb i kursmålen: Visa kännedom/kunskap om

M2. (Veta hur)

Som student förväntas Du kunna redogöra för eller beskriva hur och i vilket sammanhang en metod eller teknik används så att missförstånd inte uppstår.

Aktiva verb i kursmålen: Redogöra för hur man utför (alt, visa kunskap om hur man utför)

M3. (visa hur)

Som student förväntas Du på denna nivå kunna visa hur det aktuella momentet utförs, så att det tydligt framgår hur det genomförs.

Aktiva verb i kursmålen: Visa hur, visa hur man utför

M4. (utföra)

Denna nivå innebär att Du som student självständigt kan utföra något i praktiska situationer i reell vårdkontext eller i vissa fall i simulerad situation. Denna nivå uppnås inte inom alla delar i grundutbildningen utan först senare under den fortsatta yrkesutövningen

Aktiva verb i kursmålen: Utföra, självständigt utföra momentet

Kunskap och förståelse

Den studerande ska efter avslutad kurs kunna:

förklara epidemiologi, patogenes, symtomatologi, diagnostik, differentialdiagnostik, behandling och prevention vid vanliga sjukdomar/tillstånd samt mindre vanliga, men principiellt viktiga, sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Reproduktion/Utveckling

Tema Sinne/Psyke

ÖNH

Symptom och diagnostiska fynd (S4 om inget annat anges)

- Öronvärk, rinnande öra, hörselnedsättning, yrsel och ostadighet
- Ont i halsen, munsveda, muntorrhet
- Nästäppa, nedsatt lukt och smaksinne, snarkning, näsblödning
- Heshet, andningssvårigheter
- Sväljningsbesvär
- Resistens på halsen
- Ansiktssmärta
- Facialispares (ansiktsförlamning)
- Sårskador, ansiktsfrakturer

Sjukdomar/tillstånd (S4 om inget annat anges)

- Vaxpropp och främmande kropp i hörselgången, ytteröra, hörselgångs- och mellanöreinflammation samt komplikationer till mellanöreinfectioner
- Kolesteatom, Othematom, perikondrit, erysipelas, Zoster oticus
- De vanligaste kirurgiska ingreppen på trumhinnan och mellanörat (S3)
- Ledningshinder, sensorineural och retrocochleär hörselnedsättning, bullerprofylax och hörselrehabilitering, inklusive: hörhjälpmedel, cochleaimplantat, övriga kompetenser inom hörselvården såsom neonatal hörselscreening, pediatrik habilitering, tinnitusrehabilitering
- Yrsel/ostadighet, akut vestibulärt syndrom (vestibularisneuronit), plötslig hörselnedsättning, Labyrinthit, bakre båggångs BPPV (kristallsjuka)
- Bakgrund till HINTS och när metoden kan appliceras
- Allergi och andra slemhinnesjukdomar inom övre luftvägarna
- Sned nässkiljevägg, akut rhinosinuit och dess komplikationer inklusive akut etmoidit hos barn och intraorbitala komplikationer, kronisk rhinosinuit och dess komplikationer inklusive odontogen sinuit
- Främre och bakre näsblödning
- Utredning och behandling av lukt och smakrubbningar, obstruktiv sömnapné (S3)
- De vanligaste kirurgiska ingreppen i näsa och bihålor (S3)
- Faryngotonsillit, peritonsillit, adenoid och tonsillhyperplasi, tonsill- och adenoidoperationer samt deras komplikationer
- Spottkörtelsjukdomar: Spottsten, Sialoadenit, Purulent parotit, (Sjögrens syndrom, S3, föreläses under T3)
- Främmande kropp i luftvägar, epiglottit, laryngit, subglottisk laryngit (pseudokrupp), laryngotrakeit
- Trakeotomi och koniotomi samt omvårdnad av patienter med trakealkanyl (S3)
- Samspel mellan luftväg, sväljning och röst (S3)
- Foniatriska undersökningsmetoder, diagnostik och behandling av röststörningar, Läpp-, käk- och gomspalt (S2)

- Differentialdiagnoser vid dysfagi och grundläggande dysfagi utredning, sväljnings och aspirationsproblematik
- Larynx och halstrauma och medföljande risk för högt andningshinder och risk för hematom utveckling samt stroke
- Principer för hantering av mjukdels och sårskador i ansiktet, multidisciplinärt samarbete vid ansiktstrauma
- Olika frakturtyper i mellanansiktet, skallbasen och mandibeln (S3)
- Vanliga systemsjukdomars manifestationer inom ÖNH-området
- Principer för utredning och behandling av patienter med huvud- och halscancer, inklusive begreppet SVF (Standardiserat Vårdförlopp)
- Symtom och manifestationer av tumörsjukdomar inom ÖNH-området
- Riskfaktorer för huvud- och halscancer, såsom: Alkohol, tobak, HPV, EBV
- Effekter och biverkningar av behandlingar, inklusive: Kirurgi, strålbehandling, cytostatika, immunterapi inom huvud- och halsområdet (S3)
- Tumörsjukdomars och behandlingars påverkan på somatisk och psykosocial hälsa, palliativ behandling (S3)

Ögon

Symtom och diagnostiska fynd (S4 om inget annat anges)

- Rött öga
- Synnedsättning, hastig
- Synnedsättning, långsam
- Diplopi
- Synfältsbortfall
- Krokseende (S3)
- Glaskroppsgrumlingar (S3)
- Vit pupill
- Anisokori (S3)
- Exoftalmus (S3), ptos (S3), ögonlocksretraktion (S3), lagoftalmus, dermatochalasis (S3),
- Ektropion/entropion(S3)
- Tårflödesstörningar
- Astenopi (S3)
- Facialispares
- Funktionell synnedsättning(S2)
- Ögonsymtom vid migrän

Sjukdomar/tillstånd (S4 om inget annat anges)

- Konjunktivit, iridocyklit (S3), keratit (S3), episklerit, sklerit (S2)
- Blefarit, hordeolum, chalzion, hyposfagma, trikiasis (S3)
- Pingueculum, pterygium
- Torra ögon, tårvägsstenos, (S3), dacryocystit
- amarois fugax, retinal vaskulär ocklusion (S3), jättecellsariterit, ischemisk opticusneuropati (S2)
- Amotio (S3), glaskroppsblödning (S3), glaskroppsavlossning (S3)
- Katarakt (S3), kroniskt glaukom (S3), akut glaukom, åldersrelaterad makuladegeneration torr/våt (S3)
- Monokulär diplopi(S3), binokulär diplopi (S3), internukleär oftalmoplegi, tropi/fori(S3)
- Synutveckling, amblyopi (S3), prematuritetskomplikationer

- Refraktionsfel/presbyopi (S3)
- Hornhinneödem (S2), keratokonus (S2)
- Synbanekompression (S3)
- Endoftalmit (S3), bakre uveit(S2), opticus neurit (S3)
- Kemisk skada, kornealerosion, svetsblänk, yttlig främmande kropp
- Blow-out fraktur (S3), bulbkontusion(S3), skakvåld(S3)
- Penetration/perforation av bulben (S3), sårskada i ögonlock, tårvägar(S3)
- Ögonsymtom vid andra systemsjukdomar: Stroke/TIA/, temporaliserit, förhöjt intrakraniellt tryck, intrakraniell process(S3), arteriell hypertension(S3), diabetes(S3), thyroideasjukdom(S3), zoster oftalmicus
- Ögonlockstumörer(S3), intraoculära tumörer(S2)
- Ärftliga retinala sjukdomar (S2)
- Synkrav för körkort

Psykiatri (S4 om inget annat anges)

Psykiatrisk diagnostik

- Förklara den psykiatriska diagnostiska processen och värdera dess styrkor och svagheter
- Ålders-, personlighets- och, utvecklingsrelaterade samt somatiska faktorerers betydelse för psykiatriska sjukdomstillstånd
- Differentiera normala från komplicerade reaktioner på trauma, relationsproblem eller långvarig stress
- Psykiatrisk samsjuklighet och dess konsekvenser (S3)

Behandling och prevention

- Farmakologiska (S4) och icke-farmakologiska behandlingar (inklusive för återfallsprevention) (S3) och värdera dess styrkor och svagheter (S3)
- Åldersanpassning av farmakologiska och icke-farmakologiska behandlingar (S3)

Med vanliga sjukdomar/tillstånd samt mindre vanliga, men principiellt viktiga, sjukdomar/tillstånd menas:

- Ätstörningar:
- anorexia nervosa, bulimia nervosa, hetsättningsstörning, restriktiv ätstörning (ARFID) Unipolär depression:
 - Egentlig depression, Melankolisk depression, Atypisk depression, Depression med inslag av psykos, Dystymi,
 - Urskilja depressiv symptomatologi vid somatisk sjukdom (S3)
- Ångestsyndrom:
 - Paniksyndrom, social ångest, generaliserat ångestsyndrom, selektiv mutism, separationsångest, PTSD
- Urskilja ångestsymptom vid annan psykiatrisk och somatisk sjukdom
- Tvångssyndrom:
 - Tvångssyndrom
 - Trichotillomani, Dermatillomani, Dysmorfofobi, Samlarbeteende, (S3)
- Bipolär sjukdom:
 - mani, hypomani, bipolär depression, stämningsinstabilitet
- Psykoser:
 - Schizofreni, Schizoaffektivt syndrom, Vanföreställningssyndrom, Substansbetingad psykos

- Redogöra för störd verklighetsuppfattning, tankestörningar, vanföreställningar och hallucinationer
 - Redogöra för kognitiva svårigheter (S3)
 - Urskilja psykotisk symptomatologi vid somatisk sjukdom (S3)
- Personlighetssyndrom, kluster A, B, C
- Utvecklingsrelaterade störningar:
 - ADHD, Autism, Tourette syndrom, Intellectuell funktionsnedsättning, Språkstörningar
- Trotssyndrom, Uppförandestörning
- Somatoforma syndrom
- Substanssyndrom
 - Alkohol, opiater/opioider, cannabis, centralstimulantia, bensodiazepiner, hallucinogener, tablettmissbruk etc.
- Anpassningsstörningar och reaktioner på svår stress
 - Anpassningsstörning, Akut stressreaktion och PTSD

Tema Reproduktion/Utveckling

Reproduktion

Symptom och diagnostiska fynd (S4 om inget annat anges)

- Menstruationcykelavvikelse inkl amenorré
- Bristande sexuell lust (S3)
- Symptom och avvikelser under tidig graviditet

Sjukdom/tillstånd (S4 om inget annat anges)

- Klimakteriet och postmenopausblödning
- Nedsatt fertilitet
- Kronisk bäckensmärta & endometrios
- Genitala infektioner
- Myom
- Ovarialcystor
- Urininkontinens & prolaps
- Cervixdysplasi och HPV
- Gynekologiska maligniteter inkl trofoblastsjukdomar
- Bröstcancer
- Dyspareuni (S3)
- Vulvodyn (S3)
- Medfödda genitala missbildningar (S3)
- Könstymning (S3)
- Önskad graviditet och abort

Utveckling

Symptom och diagnostiska fynd (S4 om inget annat anges)

- Medvetandepåverkan

- Skrikighet
- Dehydrering
- Hälta
- Hudblödningar
- Avvikande muskeltonus
- Feber med och utan fokus
- Diarré
- Vitalparametrar och normalvärden hos barn
- Huvudvärk och långvarig buksmärta
- Failure to thrive, försenad utveckling

Sjukdom/tillstånd (S4 om inget annat anges)

- Infektioner hos barn, sepsis, CNS-infektioner, skelett- och ledinfektioner, mässling, kikhosta samt borrelia hos barn
- Påssjuka, röda hund och periodisk feber (S3).
- Astma, allergi och den atopiska karriären
- Barnspecifika födoämnes- allergier (ägg och komjölk)
- Anafylaxi
- Diabetes mellitus typ 1, hypothyreos/hyperthyreos, diabetes insipidus, obesitas samt avvikande pubertets- och tillväxtutveckling (S3).
- Celiaki hos barn
- Akut buk hos spädbarn och småbarn (malrotation, invagination, ljumskbråck) och pylorusstenos.
- Förstoppning och avföringsinkontinens
- Nutrition hos akut sjuka barn (S3)
- Febril UVI och cystit samt miktionsrubbningar hos barn i alla åldrar.
- Glomerulonefrit och nefrotiskt syndrom hos barn.
- Kardiella missbildningar peri-, myocardit och barnspecifika symptom vid hjärtsvikt
- Cystisk fibros och primär cilliedysfunktion (S3).
- Idiopatisk trombocytopen purupura , koagulationsrubbningar, sickel-cell anemi och behandlingskrävande thalassemier (S3)
- Immunbristsjukdomar (S3)
- Henoch Schönleins purpura, Kawasakis syndrom
- De vanligaste tumörsjukdomarna hos barn så som leukemi, neuroblastom, hjärntumörer, skelettumörer och Wilms tumör (S3)
- Omhändertagandet av det friska nyfödda barnet efter förlossningen och uppfödningproblem (S3).
Neonatala och kongenitala infektioner inklusive neonatala herpesinfektion.
Asfyxi, immunisering, diabetes fetopati, avvikelser i födelsevikt med inriktning på att födas tung för tiden, prematuritet, tvillingfödelse (S3).
- Kongenital höftledsluxation, neonatala kramper, kefalhematom, plexusskada och tortikollis (S3).
- Medfödda metabola sjukdomar, PKU-testet (S3)
- Feberkramp, affektanfall, och migrän
- Epilepsi och infantil spasm (S3).
- Utvecklingsförsening, Intrakraniell tryckstegring, cerebral pares, myelomeningocele och spinal muskelatrofi

- Vanligaste kromosomavvikelserna såsom Downs syndrom, Turners syndrom, Fragil-X samt Klinefelters syndrom
- Simplex coxit
- Genu varum, genu valgum, plattfothet, infothet/intoeing, skolios, Schlatters sjukdom, främre knäsmärta (chondromalaci), Perthes sjukdom, höftledsfyseolys, pes equinovarus adductus och juvenil idiopatisk artrit (S3).
- Förklara de vanligaste missbildningarna inom urinvägarna (reflux, hypospadier och uretravalvel) och esofagusatresi (S3).
- Barn som far illa

förklara uppkomst och behandling av vanliga och viktiga tillstånd kring graviditet, förlossning och postpartumperiod, samt principerna för övervakning av dessa

- Normalförlossning
- Värkrubbning
- Avvikande bjudning
- Förlossningssmärta
- Förlossningsrädsla (S3)
- Preeklampsi och graviditetshypertoni
- Graviditetsdiabetes
- Flerbörd
- Prematur förlossning/prematuritet
- Tillväxtrubbning
- Asfyxi
- Intrauterin fosterdöd (S3)
- Perinatale infektioner
- Post partum blödning
- Placentakomplicationer
- Förlossningsskador
- Bröstkomplikationer
- Tromboemboliska sjukdomar
- Postpartum depression/psykos (S3)

Diagnostiska metoder (S4 om inget annat anges)

Radiologi-temaövergripande

- Radiologiska metoder med relevans för temat
- Kunna välja lämplig relevant radiologisk metod vid utredning av vanliga/viktiga diagnoser inom respektive tema
- Kunna identifiera tydliga anatomiska strukturer och patologiska förändringar vid vanliga/viktiga diagnoser
- Beskriva och tolka bilddiagnostik: MR, DT, ultraljudsundersökning.

Laboratoriemedicin- temaövergripande

Förklara användningen av olika diagnostiska laboratoriemetoder

- Laboratorie medicinska analyser av specifik relevans för respektive tema

Klinisk Patologi- temaövergripande

- Förklara och tolka svaret av cytologiska och histopatologiska undersökningar

Tema Sinne/Psyke

ÖNH/Ögon

- Optical Coherence Tomography (OCT) för diagnostik av sjukdomar i retina/synnerve
- Förklara tonaudiogram och tympanometri
- Objektiva mätmetoder: hjärnstamsaudiometri, otoakustiska emissioner (S3)
- Kunna identifiera normala och tydliga patologiska förändringar på perimetriundersökningar

förklara behandlingsprinciper för vanligt förekommande samt mindre vanliga men principiellt viktiga läkemedel vid sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Reproduktion/Utveckling(S4 om inget annat anges)

Behandlingsprinciper innefattar verkan och biverkan av läkemedlet/behandlingen samt indikationer, kontraindikationer, viktiga interaktioner, samt principer för insättande och avslutande av behandling. Exakta doser av läkemedel ska kunna anges vid de mest akuta/livshotande tillstånden. För övriga tillstånd behöver inte exakta doser av läkemedel kunna anges.

Tema Sinne/Psyke

ÖNH/Ögon

- Läkemedel för allergiska reaktioner och slemhinnesvullnad inom ÖNH/Ögon
- Antibiotika och antivirala behandlingar vid ÖNH/Ögon infektioner
- Lokalanestesi vid ÖNH/Ögon-ingrepp och behandlingar
- Läkemedel vid otogen yrsel (medel mot vertigo)
- Glaukomläkemedel
- Ögondroppar för diagnostik
- Ögondroppar för torra ögon
- Läkemedel för intravitreal injektioner
- Antiinflammatoriska ögondroppar och tabletter

Psykiatri

- Antipsykotika (behandling för psykos och stämningsstabilisering)
- Stämningsstabiliserande
- Anxiolytika, sedativa, hypnotika (tillfällig behandling för ångest, oro, sömnstörning)
- ADHD läkemedel
- Antidepressiva (behandling för depression, ångestsyndrom, tvångssyndrom)
- Farmaka mot alkoholberoende
- Farmaka mot opioidberoende

Tema Reproduktion/Utveckling

Reproduktion

- Hormonbehandling
- Läkemedel vid inkontinens
- Vaginala behandlingar
- Förlossningsrelaterade läkemedel

- Läkemedel vid abort

Utveckling

- Administrationssätt, och beredningsformer anpassade för barn i olika åldrar
- Läkemedelsbehandling i samband med graviditet och amning samt hos barn i olika åldrar
- Antibiotikabehandling, behandling av akut smärta samt behandling av obstruktivitet/astma/eksem hos barn i olika åldrar.

förklara hur man diagnostiserar och inleder behandling av akuta livshotande tillstånd som ingår i tema Sinne/Psyke samt Reproduktion/Utveckling (S4 om inget annat anges)

Temaövergripande

- Principer för akut traumaomhändertagande i respektive tema
- Initialt omhändertagande (A-E)
- Differentialdiagnostik och sannolikhetsbedömning av akuta livshotande tillstånd utifrån symptom hos en odifferentierad patientpopulation hos patienter i alla åldrar

Tema Sinne/Psyke

ÖNH/Ögon

- Främmande kropp i övre luftvägar, epiglottit, svår luftvägsobstruktion
- Allvarliga blödningar vid trauma, tumörer eller ihållande blödning av annan orsak inom ÖNH området
- Infektionstillstånd och abscesser i mun och svalg där luftvägen är hotad
- Mjukdelsskador i ansikte, munhåla, svalg och hals med risk för högt andningshinder
- Trakeotomi och koniotomi (S3)
- Temporalisarterit

Psykatri

- Hög suicidrisk
- Delirium tremens
- Bensodiazepin abstinens
- Malign katatoni
- Akuta allvarliga läkemedelsbiverkningar: malignt neuroleptika syndrom (MNS), serotroneergt syndrom, agranulocytos, postinjektion delirium- och sederingsyndrom (PDSS), Stevens Johnsson's syndrom, syndrome of inappropriate ADH secretion (SIADH), litiumintoxikation.

Tema Reproduktion/Utveckling

Reproduktion

- Eklampsi/HELLP
- Graviditetsrelaterade tillstånd med risk för livshotande blödning
- Graviditetsrelaterad tromboembolism

Utveckling

- Olycksfalls och drunkning hos barn
- Accidentella intoxicationer hos småbarn
- Hjärtstillestånd hos barn

- Huggormsbett
- Anafylaxi hos barn
- Septisk chock hos barn

förklara betydelsen av arbets-, miljö- och livsstilsfaktorer samt preventiva åtgärder för sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och Reproduktion/Utveckling

- Riskbeteenden och riskfaktorer för tillstånd/sjukdomar inom ramen för aktuella teman.
- Betydelsen av arbets- och miljöfaktorer vid tillstånd/sjukdomar inom ramen för aktuella teman
- Preventiva åtgärder på individ- och gruppnivå för att förebygga arbets- och miljöorsakad sjukdom
- Försäkringsmedicinska och rehabiliterande uppdrag inom ramen för aktuella teman inkluderande havandeskapspenning, föräldrapenning

förklara etiska och juridiska aspekter av informationshantering samt handläggning av specifika tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Reproduktion/Utveckling

- Samband mellan juridik, informationssäkerhet och patientsäkerhet
- Former för granskning av hälso- och sjukvården, inklusive patientens möjligheter att klaga (patientnämnden, HSN, L ex Maria, IVO)
- patienternas rättigheter enligt patientlagen, Aborträtt/lagstiftning
- Juridisk grund och tillämpning av Tvångsvårdslagar (LPT, LRV, LVM, LVU), Lagar om nödvärn/nödrätt, vapenlag, intyg till Transportstyrelsen för körkort, intyg om god man och förvalterskap
- Etiska aspekter på tvångsvård, fosterdiagnostik, Könsbekräftande behandling, Graviditet hos minderårig
- Anmälningsplikt enligt SoL §14 kapitel 1 om barn som far illa
- Minderårigas rätt till medbestämmande i vården

förklara principerna för handläggningen av våldsutsatta patienter och våld i nära relationer med särskilt fokus på sexualiserat våld och barn som riskerar att fara illa

- Kliniska fynd som kan tala för misshandel respektive symptom och konsekvenser av brister i omvårdnad hos barn i olika åldrar
- Samhällets insatser för prevention, hjälp och stöd då barn riskerar att fara illa, anmälningsplikten vid orosanmälan
- Bemötande omhändertagande och undersökningsteknik vid fall av sexuella övergrepp hos barn och vuxna

förklara betydelsen av jämlikhet och mångfaldsaspekter vid diagnostik, behandling och prevention nationellt och globalt

- Bestämningsfaktorer för hälsans fördelning globalt, begreppet hälsotransition, befolkningsfrågor
- Förutsättningarna globalt för; uppkomst av, diagnostik, behandling och prevention för ett urval av inom temat väsentliga sjukdomstillstånd
- Betydelsen av globala katastrofer, klimatförändringar för jämlik hälsa

redogöra för grunderna för hälsoekonomi och prioriteringar

- Hälsoekonomiska analyser och vid vilken typ av frågor hälsoekonomiska analyser är av värde
- Den etiska plattformen för prioriteringar

förklara metodik, styrkor och begränsningar med observationsstudier inom medicinsk forskning

- Förklara vilka typer av forskningsfrågor som kan besvaras och den grundläggande epidemiologiska metodiken i observationsstudier.
- Granska och analysera bias i observationsstudier
- Redogöra för de möjligheter och begränsningar som finns inom registerbaserad forskning
- Analysera styrkor och begränsningar med verkliga data (real world data)

redogöra för hur händelser med risk för vårdskada inom hälso- och sjukvården identifieras och hanteras

- Principer för bedrivande av en säker vård, risk- kontra säkerhetskultur, risksituationer, rutiner kring avvikelserapporter
- Händelseanalys

redogöra för metoder för att utvärdera och förbättra medicinsk verksamhet

- Kvalitetsregister
- Granskning av klinisk verksamhet i syfte att identifiera behov av förbättring
- Metoder för evidensbaserat systematiskt förbättringsarbete

Färdighet och förmåga

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

visa hur man samverkar med patienter och deras närstående kring diagnostik, behandling, åtgärder och prevention med relevans för sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling

Tema Sinne/Psyke

- Delat beslutsfattande
- Anpassa kommunikation till patient med psykiatriska tillstånd (deeskalering, lågaffektivt bemötande, skriftlig information)
- Psykoedukation till patient och anhörig
- Söka kontakt med närstående i samråd med patienten
- Anpassa kommunikation till patient med synnedsättning och hörselnedsättning

Tema Reproduktion/Utveckling

- Visa hur man samverkar åldersadekvat med barn och ungdomar av olika mognad
- Visa hur man samverkar med en familj i situationer där barnet har begränsad autonomi

visa hur man dokumenterar relevant medicinsk information i digitala system inom hälso – och sjukvården vid för terminen relevanta sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling

- Barnhälsovårdsjournal
- Mödrahälsovårdsjournal
- Ordinera läkemedelsbehandling
- Utfärda en biverkningsrapport enligt gällande regelverk
- Beslut över tvångsvård och tvångsåtgärder i särskild modul.

visa hur man samverkar och kommunicerar medicinsk information på ett förståeligt och ändamålsenligt sätt i en klinisk miljö för de sjukdomar/tillstånd som ingår i tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling

- Samtal via telefontolk
- Vårdplanering med berörda samverkansparter
- Samordnad Individuell Plan (SIP) med Socialtjänsten
- Individanpassat stöd till arbete (IPS) med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen

visa hur man föreslår relevant utredning, diagnos, differentialdiagnoser, behandling och prevention vid vanliga sjukdomar/tillstånd, samt mindre vanliga men principiellt viktiga sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling

Depression, ångestsyndrom, tvångssyndrom, bipolär sjukdom, psykos samt adhd, autism, intellektuell funktionsnedsättning

visa hur vanliga diagnostiska metoder utförs och tolkas samt hur behandlingsåtgärder tillämpas vid sjukdomar/tillstånd som ingår i tema tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling

Tema Sinne/Psyke

ÖNH

Utföra självständigt i ett yrkesmässigt sammanhang (M4 om inget annat anges)

- Fullständig undersökning och bedömning av ÖNH-status, inklusive användning av öronmikroskop och flexibel endoskopi
- Applikation av främre och bakre nästamponad, och stoppa näsblödning (färdighetsträning)
- Basal bilddiagnostik samt tolkning av DT, MR och skiktröntgen
- Tolkning av stämgaffelprov, tonaudiogram, tympanometri
- Dix-Hallpikes manöver, Head-impulse test, nystagmusbedömning, test of skew deviation

Kunna handlägga i ett yrkesmässigt sammanhang patient med (M4 om inget annat anges)

- Othematom, perikondrit, erysipelas, abscess i yttöra, extern otit (inklusive malign extern otit), vaxpropp, främmande kropp i hörselgång, zoster oticus, trumhinneperforation, kolesteatom, akut mediaotit inklusive akut mastoidit och andra komplikationer, sekretorisk mediaotit (otosalpingit)
- Hörselnedsättning, tinnitus, yrsel, akut vestibulärt syndrom (vestibularisneuronit), bakre båggångs BPPV (kristallsjuka)
- Facialispares
- Nästäppa, rinnande näsa, luktrubbningar, allergisk rinit, näspolyper och andra slemhinnesjukdomar inom övre luftvägarna, akut och kronisk rhinosinuit, och dess komplikationer, dentogen sinuit, akut etmoidit hos barn och intraorbitala komplikationer, främre och bakre näsblödning, näsfurunkel
- Faryngotonsillit, peritonsillit, adenoid och tonsillhyperplasi, slemhinneförändringar, muntorrhet, snarkning och sömnapné hos barn och vuxna, främmande kropp i mun och svalg
- Infektionstillstånd och abscesser i mun och svalg där luftvägen är hotad
- Spottsten, Sialoadenit, Purulent parotit
- Akut stopp i esofagus och reflux-sjukdom, esofagit, syra eller alkali skador
- Heshet, laryngit, stämbandspares, akut övre luftvägshinder inklusive främmande kropp, viral krupp (pseudokrupp), epiglottit
- Skötsel av patient med trachealkanyl och stopp i trakealkanyl

- Misstänkta ansikte- och skullbasfrakturer, orbitalt trauma, mjukdelsskador inom ÖNH-området och tandskada på akuten eller vårdcentralen
- Resistens på halsen, tecken på malign åkomma inom ÖNH
- Misstanke om våld i nära relationer
- Misstanke om att barn far illa

Kunna veta hur man utför (M2)

- Rengöring av hörselgången, extrahera främmande kropp och vaxpropp samt applicera tamponad i hörselgången
- Extraktion av främmande kropp i näsan
- Koniotomi och tracheotomi
- Handläggning av näsfraktur och septumhematom

Ögon_

Kunna utföra följande självständigt (M4 om inget annat anges)

- Spaltlampemikroskopi inkl bedömning av inre retning
- Applicering av ögondroppar/ögonsalva
- Evertering av ögonlock
- Fluoresceinfärgning
- Ögonsköljning
- Palpation av bulben för att upptäcka ett akut glaukom
- Motilitetsundersökning
- Undersökning av pupillreaktion för ljus direkt och indirekt, inklusive Swinging flashlight test
- Synfältsundersökning med konfrontation
- Undersökning av synnervspapillen med direkt oftalmoskopi
- Undersökning i genomfallande ljus
- Visusundersökning hos vuxna med egna glasögon samt med användning av stenopeiskt hål
- Yttre inspektion av ögat i olika blickriktningar
- Extraktion av en yttlig främmande kropp utanför optiska zonen

Kunna visa hur man utför (M3 om inget annat anges)

- Coverttest för att visa hur man diagnosticerar skelning
- Tonometri

Veta hur man utför (M2 om inget annat anges)

- Färgsinnesundersökning
- Kataraktoperation
- Kontaktlinsuttagning
- Ledsagning av synskadad patient
- Perimetri
- Synprovning av barn
- Tolkning av ett glasögonrecept
- Refraktionering

Psykiatri

Utföra självständigt i ett yrkesmässigt sammanhang (M4 om inget annat anges)

- Hur DSM och ICD kriterier används vid diagnostik av vanliga sjukdomar/tillstånd, samt mindre vanliga men principiellt viktiga sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Psyke
- Psykiskt status med alla ingående komponenter, inklusive suicidrisk-bedömning.
-

Tema Reproduktion/Utveckling

Reproduktion

Utföra självständigt i ett yrkesmässigt sammanhang (M4 om inget annat anges)

- Gynekologisk undersökning bimanuellt och med instrument
- Wet smear
- Cytologprov

Kunna veta hur man utför (M2 om inget annat anges)

- VU (Vaginal Undersökning, i obstetriskt sammanhang, ej med instrument)
- Yttre palpation (Leopolds grepp)
- CTG
- S-f mätning (Symfys-fundus mätning)
- Vaginalt ultraljud
- Endometriebiopsi
- Prolapsring, införande/uttag

Utveckling

Utföra självständigt i ett yrkesmässigt sammanhang (M4 om inget annat anges)

- Status på barn i alla åldrar
- Inhalation av astmaläkemedel
- Utvecklingsbedömning
- Pubertet och tillväxtbedömning

Kunna veta hur man utför (M2 om inget annat anges)

- Blåspunktion på spädbarn
- Lumbalpunktion på småbarn och spädbarn
- Intraosseös infart
- Sederig och premedicinering av barn som inte samverkar vid undersökning/åtgärd

visa utifrån ett helhetsperspektiv hur man genomför anamnes, status och relevanta undersökningar, allmänt och riktat vid tillstånd inom kroppens samtliga organ och funktioner

visa hur man diagnostiserar och inleder behandling av akuta livshotande tillstånd inom kroppens samtliga organ och funktioner

- Kunna utföra ett intitalt omhändertagande av akut sjuk patient, oberoende av ålder, i simulerad miljö inklusive differentialdiagnostik och sannolikhetsbedömning samt planering av vårdnivå

- Visa förmåga att identifiera och initiera behandling av tidskritiska och potentiellt livshotande tillstånd
- Kunna utföra differentialdiagnostik och sannolikhetsbedömning utifrån symptom hos en odifferentierad patientpopulation av akut sjuka vuxna och barn
- Redogöra för grundläggande principer inom katastrofmedicin, prioritering och att arbeta med begränsade resurser

visa hur man genomför hjärt-lungräddning på barn

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

reflektera över levnadsvanors betydelse för primär och sekundär prevention vid sjukdomar/tillstånd/symtom inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling

reflektera över det egna förhållningssättet i möte med personer med nedsatt förmåga till självbestämmande

reflektera över vad ett professionellt och etiskt förhållningssätt i vården innebär

reflektera över det egna lärandet samt självständigt kunna utvärdera behovet av egen kompetensutveckling.

- Tar ansvar för sitt eget lärande genom att söka upp aktuell evidens/litteratur

i förhållande till kursens nivå uppvisa ett förhållningssätt till patienter och deras närstående, olika yrkesgrupper i vården, lärare, universitetspersonal och med studenter som är fritt från risk att skada tilliten eller förtroendet för läkaryrket

- Uppvisar respektfullt bemötande i alla kontakter med patienter oavsett bakgrund, språk eller funktionsvariation
- Tar ansvar för grupparbete i klinisk undervisning och visar ömsesidig respekt i diskussioner

Kursmål termin 9 som examineras inom VFU

Färdighet och förmåga

Den studerande ska efter avslutad kurs kunna:

- (1) visa hur man samverkar med patienter och deras närstående kring diagnostik, behandling, åtgärder och prevention med relevans för sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling,
- (2) visa hur man dokumenterar relevant medicinsk information i digitala system inom hälso – och sjukvården vid för terminen relevanta sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling,
- (3) visa hur man kommunicerar medicinsk information på ett förståeligt och ändamålsenligt sätt i en klinisk miljö för de sjukdomar/tillstånd som ingår i tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling,

- (4) visa hur man föreslår relevant utredning, diagnos, differentialdiagnoser, behandling och prevention vid vanliga sjukdomar/tillstånd, samt mindre vanliga men principiellt viktiga sjukdomar/tillstånd inom ramen för tema Sinne/Psyke och tema Repro/Utveckling,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Den studerande ska efter avslutad kunna:

- (5) I förhållande till kursens nivå uppvisa ett förhållningssätt till patienter och deras närstående, olika yrkesgrupper i vården, lärare, universitetspersonal och medstudenter som är fritt från risk att skada tilliten eller förtroendet för läkaryrket.

